

ALMANNAMÁLARÁÐIÐ

Løgtingið

27. september 2018

Mál: 18/00828-4

Viðgjørt: HP

Løgtingsmál nr. 45/2018: Uppskot til løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um arbeiðsfremjandi tiltøk (Javning av upphaldsveiting)

Uppskot til

Løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um arbeiðsfremjandi tiltøk (Javning av upphaldsveiting)

§ 1

Í løgtingslóg nr. 63 frá 15. mai 2012 um arbeiðsfremjandi tiltøk, sum broytt við løgtingslóg nr. 142 frá 20. desember 2012, løgtingslóg nr. 142 frá 18. desember 2013, løgtingslóg nr. 70 frá 22. mai 2015, løgtingslóg nr. 138 frá 16. desember 2015, løgtingslóg nr. 132 frá 20. desember 2016, løgtingslóg nr. 76 frá 29. mai 2017 og løgtingslóg nr. 103 frá 13. juli 2017, verða gjørdar hesar broytingar:

1. § 12, stk. 1 verður orðað soleiðis:
“Í sambandi við fyriskipan sbrt. § 9, stk. 1, nr. 1, 4, 5 og 6 verður stuðul veittur til upphald sambært fylgjandi ásetingum:
 - 1) Persónur, ið býr einsamallur og hevur upphaldsskyldu mótvegis barni, fær 17.866 kr. um mánaðin.
 - 2) Persónur, ið er sambúgvandi og hevur upphaldsskyldu mótvegis barni, fær 14.293 kr. um mánaðin.
 - 3) Persónur 25 ár og eldri, ið býr einsamallur og ikki hevur upphaldsskyldu mótvegis barni, fær 15.186 kr. mánaðin.
 - 4) Persónur 25 ár og eldri, ið er sambúgvandi og ikki hevur upphaldsskyldu mótvegis barni, fær 10.720 kr. um mánaðin.
 - 5) Persónur yngri enn 25 ár, ið ikki býr hjá einum ella báðum foreldrum og ikki hevur upphaldsskyldu mótvegis barni, fær 8.933 kr. um mánaðin.
 - 6) Persónur yngri enn 25 ár, ið býr hjá einum ella báðum foreldrum og ikki hevur upphaldsskyldu mótvegis barni, fær 5.360 kr. um mánaðin.”
2. Í § 12, stk. 2 verður 1. pkt. strikað.
3. § 13 a, stk. 1 verður orðað soleiðis:
“Hóast ásetingarnar í § 12, stk. 1 verður stuðul til upphald til lesandi, ið fáa lestrarstuðul, sambært løgtingslóg um lestrarstuðul, veittur sambært fylgjandi ásetingum:
 - 1) Persónur, ið býr einsamallur og hevur upphaldsskyldu mótvegis barni, fær 6.610 kr. um mánaðin. Fyri hvørt barnið aftrat fyrsta barninum, ið hevur skrásettan

ALMANNAMÁLARÁÐIÐ

- bústað hjá viðkomandi, lækkar veitingin við 20%.
- 2) Persónur, ið er sambúgvandi og hefur upphaldsskyldu mótvegis barni, fær 6.074 kr. um mánaðin. Fyri hvørt barnið aftrat fyrsta barninum, ið hefur skrásettan bústað hjá viðkomandi, lækkar veitingin við 18%.
 - 3) Persónur 25 ár og eldri, ið býr einsamallur og ikki hefur upphaldsskyldu mótvegis barni, fær 8.933 kr. mánaðin.
 - 4) Persónur 25 ár og eldri, ið er sambúgvandi og ikki hefur upphaldsskyldu mótvegis barni, fær 5.002 kr. um mánaðin.
 - 5) Persónur yngri enn 25 ár, ið ikki býr hjá einum ella báðum foreldrum og ikki hefur upphaldsskyldu mótvegis barni, fær 3.752 kr. um mánaðin.
 - 6) Persónur yngri enn 25 ár, ið býr hjá einum ella báðum foreldrum og ikki hefur upphaldsskyldu mótvegis barni, fær 2.859 kr. um mánaðin.
 - 7) Persónur, ið er upphaldari at barni, og sum livir í samlívi ella er giftur við persóni, ið er lesandi, og sum fær lestrarstuðul, fær 7.861 kr. um mánaðin.
 - 8) Persónur, ið býr einsamallur, og sum rindar barnagjald, fær 8.933 kr. um mánaðin.
 - 9) Persónur, ið er sambúgvandi, sum ikki hefur heimabúgvandi børn, men sum rindar barnagjald, fær 5.002 kr. um mánaðin.
 - 10) Umframt veiting sbrt. nr. 8 og 9 verður veitt ein viðbót samsvarandi við vanligt barnagjald.”
4. Í § 13 a verður sum stk. 3 sett:
“Stk. 3. Upphæddir sambært stk. 1 og § 12, stk. 1 verða javnaðar sambært løgtingslóg um áseting og javning av almannaveitingum.”

§ 2

Henda løgtingslóg kemur í gildi 1. januar 2019.

Kapittul 1. Almennar viðmerkingar

1.1. Orsakir til uppskotið

Sum ein liður í ætlanini hjá samgonguni at tálma útreiðsluvøksturin í sambandi við fíggarlógina 2019 er ætlanin at broyta javningina av upphaldsveitingum sambært lógini um arbeiðsfremjandi tiltøk soleiðis, at upphaldsveitingar verða javnaðar sambært løgtingslóg um áseting og javning av almannaveitingum.

1.2. Galdandi lóggáva

Persónur, sum er í arbeiðsbúgving, kann fær upphaldsveiting frá Almannaverkinum. Aðalmálið við arbeiðsbúgving er at betra um møguleikarnar fyri frameftir at kunnu upphalda sær sjálvum og familjuni. Arbeiðsbúgving kann vera uppvenjing á einum arbeiðsplássi, umskúling o.a.

Persónur í arbeiðsbúgving fær eina upphædd, sum er treytað av upphaldsskyldu mótvegis barni, aldri og bústøðu. Upphæddin er ásett sum ein prosentpartur av hægstu dagpeningaupphædd. Veitingarnar pr. mánað sambært løgtingslóg um arbeiðsfremjandi tiltøk galdandi frá 1. mai 2018 eru hesar:

	Í % av dagp. upph.	Upphædd pr. mánað	Upph. til tey, sum eisini fáa ÚS
<i>Upphaldsskyldu mótvegis børnum - búgva einsamøll</i>	100 %	17.866	6.610
<i>Upphaldsskyldu mótvegis børnum – sambúgvandi</i>	80 %	14.293	6.074
<i>25 ár og eldri, uttan børn - búgva einsamøll</i>	85 %	15.186	8.933
<i>25 ár og eldri, uttan børn – sambúgvandi</i>	60 %	10.720	5.002
<i>Yngri enn 25 ár, uttan børn - býr ikki hjá foreldrum</i>	50 %	8.933	3.752
<i>Yngri enn 25 ár, uttan børn - býr hjá foreldrum</i>	30 %	5.360	2.859

At upphaldsveitingin er ásett sum ein prosentpartur av dagpeningaupphæddini merkir, at veitingin ikki verður javnað eins og aðrar almannaveitingar, men hon fylgir lønarlagnum á arbeiðsmarknaðinum. Hægsta dagpeningaupphædd er ásett sum 80 % av løn sambært sáttmála millum Føroya Arbeiðsgevarafelag og Føroya Arbeðarafelag. Tað skal nevast, at upphaldsveitingar eftir forsorgarlógini eru ásettar eftir sama hátti, sum veitingar eftir lóg um arbeiðsfremjandi tiltøk.

Flestu aðrar almannaveitingar verða javnaðar sambært *løgtingslóg um áseting og javning av almannaveitingum*. Meðan veitingar eftir hesari lóg eru javnaðar á hvørjum ári, eru aðrar almannaveitingar seinnu árinum nærur ikki javnaðar. At veitingarnar verða javnaðar á ymiskan hátt kann við tíðini hava við sær, at samanhagurur millum ymsu almannaveitingarnar skeiklast. Fyri at samanhagurur skal vera millum ymsu almannaveitingarnar, verður skotið upp, at hesar frameftir verða javnaðar eftir somu lóg.

Hækking av veitingum í prosentum árinum 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Arbeiðsfremjandi tiltøk</i>	1,90	2,21	2,20	2,11	2,59
<i>Aðrar almannaveitingar</i>	0,85	0,00	0,00	0,00	0,00

Tað skal tó nevast, at viðvíkjandi fleiri av veitingunum, sum verða javnaðar sambært løgtingslóg um áseting og javning av almannaveitingum, og sum ikki eru stórvegis javnaðar í fleiri ár, hevur Løgtingið á ymsan annan hátt bøtt um fíggjarligu korini hjá teimum, sum fáa hesar veitingar.

Løgtingið hevur við løgtingsmáli nr. 71/2017 samtykt lógina um javningarprosent til almannaveitingar, sum kemur í gildi í 2020. Veitingar, sum í dag verða javnaðar sambært løgtingslóg um áseting og javning av almannaveitingum, fara tá at verða javnaðar eftir nýggju lógini, og tá fer javningin sostatt at leggjast í fastar karmar.

1.3. Endamálið við uppskotinum

Endamálið við uppskotinum er at lækka útreiðslur landskassans og at samskipa javningina av almannaveitingum.

1.4. Samandráttur av nýskipanini við uppskotinum

Í galdandi lóg eru upphaldsveitingar eftir lóg um arbeidsfremjandi tiltøk ásettar sum ein prosentpartur av hægstu dagpeningaveiting (sbrt. løgtingslóg um dagpening vegna sjúku) og tað merkir, at veitingin fylgir lønarlagnum á privata arbeidsmarknaðinum. Sambært hesum uppskoti verða veitingarnar ásettar sum fastar upphæddir, sum verða javnaðar sambært løgtingslóg um áseting og javning av almannaveitingum.

Veitingarnar verða í lógini ásettar til somu upphæddir, sum eru galdandi í dag (sí talvu á síðu 2). Broytingin verður, at sambandið til dagpeningar verður kvett. Á henda hátt verða upphaldsveitingar javnaðar eins og aðrar almannaveitingar, og javningin verður galdandi frá 1. januar á hvørjum ári.

1.5. Ummæli og ummælisskjal

Uppskotið er ikki sent til ummælis, tí talan er um fylgilóg til fíggjarlógina.

Kapittul 2. Avleiðingarnar av uppskotinum

2.1. Fíggjarligar avleiðingarnar fyri land og kommunur

Sáttmálalønirnar millum arbeidarafeløgini og Føroya Arbeidsgevarafelag hækkar við 2,56 prosentum 1. mai 2019. Verður hendan lógarbroytingin ikki framd, hækka veitingarnar eisini við 2,56 prosentum. Játanin í 2019 til arbeidsbúgving er uml. 35 mió. kr., og ein hækking av veitingini á 2,56 prosent kostar landskassanum umleið 600 tús. kr. Tá er hædd tikin fyri, at javningin fer fram 1. mai 2019.

Við hesi broytingini verða veitingar eftir lóg um arbeidsfremjandi tiltøk ikki javnaðar í 2019, og landið sparir tí uml. 600 tús. kr.

2.2. Umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Lógaruppskotið hevur ikki við sær umsitingarligar avleiðingar av týðningi. At allar almannaveitingar fara at verða javnaðar samstundis og við sama satsi ger skipanina meira gjøgnumskygda.

2.3. Avleiðingar fyri vinnuna

Lógaruppskotið hevur ikki við sær avleiðingar fyri vinnuna.

2.4. Avleiðingar fyri umhvørvið

Lógaruppskotið hevur ikki avleiðingar fyri umhvørvið.

2.5. Avleiðingar fyri serstøk øki í landinum

Lógaruppskotið hevur ikki fíggarligar, umsitingarligar ella umhvørvisligar avleiðingar fyri eitt ávíst øki í landinum.

2.6. Avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir

Veitingar eftir lóg um arbeiðsfremjandi tiltøk fara frameftir at verða javnaðar sambært løgtingslóg um áseting og javning av almannaveitingum og seinni við løgtingslóg um javningarprosent til almannaveitingar. Hetta merkir, at javningin væntandi verður eitt sindur lægri enn við verandi skipan.

2.7. Millumtjóðasáttmálar á økinum

Uppskotið hevur ikki avleiðingar í mun til millumtjóðasáttmálar á økinum.

2.8. Tvørgangandi millumtjóðasáttmálar

Lógaruppskotið hevur ikki avleiðingar í mun til tvørgangandi millumtjóðasáttmálar.

2.9. Marknaforðingar

Lógaruppskotið hevur ikki við sær kendar marknaforðingar.

2.10. Revsing, útpanting, sektir ella onnur størri inntriv

Lógaruppskotið hevur ikki ásetingar um revsing, útpanting, sektir ella ger onnur størri inntriv í rættindi hjá fólki.

2.11. Skattir og avgjöld

Lógaruppskotið hevur ikki ásetingar um skatt ella avgjöld.

2.12. Gjöld

Lógaruppskotið hevur ikki ásetingar um gjöld.

2.13. Áleggur lógaruppskotið fólki skyldur?

Lógaruppskotið áleggur ikki fólki skyldur.

2.14. Leggur lógaruppskotið heimildir til landsstýrismannin, ein annan enn landsstýrismannin ella til kommunur?

Lógaruppskotið leggur ikki heimildir til landsstýrismannin, ein annan enn landsstýrismannin ella til kommunur.

2.15. Gevur lógaruppskotið almennum myndugleikum atgongd til privata ogn?

Lógaruppskotið gevur ikki almennum myndugleikum atgongd til privata ogn.

2.16. Hevur lógaruppskotið aðrar avleiðingar?

Lógaruppskotið hevur ikki aðrar avleiðingar.

2.17. Yvirlit yvir avleiðingarnar av uppskotinum

	Fyri landið/ landsmyndug- leikar	Fyri kommunalar myndugleikar	Fyri pláss/øki í landinum	Fyri ávísar samfelagsbólkar /felagsskapir	Fyri vinnuna
Fíggjarligar/ búskaparligar avleiðingar	Ja	Nei	Nei	Ja	Nei
Umsitingarligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Umhvørvisligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Avleiðingar í mun til altjóða avtalur og reglur	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Sosialar avleiðingar				Ja	

Kapittul 3. Serligar viðmerkingar**3.1. Viðmerkingar til ta einstøku greinina****Til § 1, nr. 1-3**

Við áseting av forsorgarveiting verður ikki longur víst til dagpening vegna sjúku. Upphæddin, sum borgari hevur rætt til, er nú sett í lógina.

Til § 1, nr. 4

Forsorgarveitingar verða javnaðar sambært løgtingslóg um áseting og javning av almannaveitingum.

Til § 2

Lógin kemur í gildi 1. januar 2019.

Almannamálaráðið, 27. september 2018

Eyðgunn Samuelsen
landstýrismaður

/ Eyðun Mohr Hansen

Yvirlit yvir fylgiskjøl:

Fylgiskjal 1: Javntekstur